

grad mai mic, și pe cele științifice și poetice. Prin urmare nu putem vorbi în mod escluziv în unul sau în altul din aceste trei genuri literare, ci trebuie să ne așteptăm numai decât să le întâlnim tustrele, unele lîngă altele, chiar atunci cînd cineva ar avea cea mai mare dorință de a-și separa munca într-o direcție sau în alta. Și aici, ca și atunci cînd hotărîm că faptele fac parte din cutare sau din cutare manifestare a vieței noastre, va trebui să hotărîm după maximum și minimum numai dacă o vorbire oarecare sau o scriere este istorică, ori științifică, ori poetică.

Adeseori amestecul între cele trei cunoștințe este în așa de egale proporții, încît nu putem hotărî, nici chiar judecînd după maximum și minimum, dacă avem a face cu Istoria, cu Știința ori cu Poezia. Atunci rezultă genul literar mixt numit retoric, la care aparține Religia și Discursul oratoric, și care a fost predomnitor odată în mintea omului, iar acum merge spre decădere.

5. Acea parte a Istoriei, care are ca obiect de expunere viața omenească în toate manifestările sale, se numește Filologie.

Filologia cuprinde dar istoria vieții publice (Istoria politică, așa numită de obiceiu Istorie), private (Istoria socială), artistice (Istoria artelor) și intelectuală (Istoria literară) a omului (cf. 7).

6. Acea parte a Filologiei, care are ca obiect de expunere viața intelectuală, poartă numele de Istorie literară.